

Bilag 6.

GRUNDEJERNES LANDSFORBUND

Den 21. maj 1969.

I de „almindelige bemærkninger“ til ovennævnte forslag fremhæves det, at der under behandlingen i folketingssamlingen 1962-63 af det senere ved folkeafstemningen den 25. juni 1963 bortfaldne forslag til lov over kommunernes forkøbsret til fast ejendom m. v. fra alle sider i udvalget var enighed om; at der „inden for områder, hvor byudvikling foregår eller kan forventes at ville finde sted, må sikres kommunerne mulighed for at erhverves jord i tide“, og i forlængelse heraf er der „i indeværende lovforslag udformet en ordning, hvorefter ejere af fast ejendom beliggende inden for områder, hvor det er af særlig interesse for kommunerne at fremme udbuddet af byggemodnet jord, skal tilbyde ejendommen til vedkommende kommune, inden ejendommen kan afhændes til anden side“. Den tidligere foreslåede „forkøbsret“ for kommunerne er således i formen erstattet med en „tilbudspligt“ for ejerne.

Landsforbundet (tidligere: De danske Grundejeres Landsorganisation) har gennem det sidste 10-år adskillige gange været stillet over for planer om at skaffe det offentlige (eller endog visse kredse af privatpersoner) rådighed over fast ejendom og har i den anledning ladet foretage undersøgelser af de synspunkter, der må anlægges derpå, og de regler, der derved må respekteres.

I „Grundejerbladet“ 1960 pag. 367-68 omtales således, at der fra Københavns kommune var fremsat ønske om at få en særlig „lovhjemmel for at kunne *ekspropriere* private ejendomme, som ikke skønnes at være hensigtsmæssigt udnyttede under hensyn til de gældende byggemuligheder, som kommunen enten selv eller ved salg . . . kan anvende eller opnå anvendt til boligbyggeri“.

Efter en gennemgang af dansk og anden nordisk lovgivning (jfr. også Grundejerbladet 1961 pag. 34) konkluderede vi i, at det forfatningsmæssige vilkår for en tvangsmæssig afståelse, at denne skal være „krævet“ af almenvellet til et bestemt angivet formål, ikke vil være opfyldt, såfremt ejeren selv har både evne og vilje til at følge de direktiver, der (lovligt) måtte blive ham pålagt. Kommunens forslag blev ikke fulgt op.

I „Grundejerbladet“ 1961 pag. 44-50 behandles det forslag om lejernes forkøbsret til udlejningsejendomme, der var ventileret over for boligministeren (folketingets forhandlinger 1960-61 I sp. 25 og 270-73). Efter en indgående statsretlig analyse konkluderede vor undersøgelse i, at forkøbsret — med dens ophævelse af ejerens frie valg af medkontrahent og den dermed følgende „overførelse“ til andre — må anses for ekspropriation, og at betingelserne for at foretage en sådan under de angivne forhold ikke kunne anses opfyldt, hverken med hensyn til almenvellets krav eller med hensyn til fuldstændig erstatning. Det fortjener at fremhæves, at den daværende boligminister i sit henholdende svar pegede på, at „det næppe kan undgås, at omsætningen af ejendomme med udlejningslejligheder vil blive mere langsommelig og mere besværlig, end den er nu, hvor lejerne ikke har forkøbsret“.

Fra forslaget til lov om kommuners forkøbsret fra januar 1963 tog Landsforbundet bestemt afstand i en redegørelse til regering og folketing af 1. marts 1963.

De relevante bestemmelser sammenfattedes således:

„Med visse undtagelser i forslagets § 4 (mindre ejendomme, overdragelse til nære familiemedlemmer, overgang ved arv m. v.)